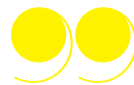

مسئولان دولت قبل برای واقعی شدن و دیدن واقعیت نیاز به تورهای علمی و نظامی داشتند. مقامات امریکایی حالا پس از چند سال انکار مانورهای نظامی با واقعیت جهان و توانمندی‌های دفاعی-امنیتی ایران بیشتر آشنا شده‌اند

تصویرات ظریف و فتوشاپی برایان

چگونه ادعای غرب از فتوشاپ به فروش تسلیحات تغییر کرد؟

مقامات غربی در ابتدا ایران را به فتوشاپ کردن توانایی‌های نظامی متهم می‌کردند اما حالا با گذشت سه سال از آن اظهارات، نوع اتهامات تغییر کرده است. پس از چند ماه از آغاز جنگ میان اوکراین و روسیه، اتحادیه اروپا اعلام کرده که در حال بررسی تحریم ایران به دلیل ارسال پهپاد به روسیه برای استفاده در جنگ اوکراین است. فارغ از درست یا غلط بودن ادعاهای جدید، مقامات غربی باید پاسخگوی این سؤال باشند که چگونه فتوشاپ دیروز به تسلیحات امروز تبدیل شده؟

آخرین روزهای مهر، حسینیه امام‌خانه نخبگان بود. در جمع استعداددهای برتر تحصیلی که دانشگاه را تبدیل به سنگر کرده‌اند، این راهبر انقلاب در وصف‌شان گفتند: «دانشگاه جلوی سلطه را می‌گیرد؛ یعنی شما اگر چنانچه توانستید سطح علم کشور را بالا بیاورید، در مقابل سلطه دشمن یک مانع ایجاد کرده‌اید.»

اما از میان سخنان رهبر انقلاب درباره زیست نخیکی و دستاوردهایشان، یک بخش آن طنین انداز شد: «ساخت تجهیزات پیشرفته موشکی و پهپادی که چند سال پیش از این می‌گفتند اینها فتوشاپ است! وقتی که عکس‌هایش منتشر می‌شد، می‌گفتند این فتوشاپ است؛ حالا می‌گویند که پهپادهای ایرانی خیلی خطرناک است! چرا به فلان کس می‌فروشید، به فلان کس می‌دهید. اینها کارهایی است که نخبه ایرانی انجام داد؛ اینها برای کشور آبرو است.»

اشاره رهبر انقلاب به سه سال پیش است. زمانی که برایان هوک، نماینده ویژه آمریکا در امور ایران، خرداد ۹۸ ادعا کرد ایران صحنه‌های پرتاب موشک خود را با فتوشاپ خلق کرده تا به این ترتیب توانایی‌های موشکی خود را به رخ بکشد!

هوک در ادامه حرف‌هایش نشان داد مشاور خوبی برای کشورش، آمریکا نیست. نه تنها برآورد درستی از صنعت موشکی ایران ندارد، بلکه از حوزه گرافیک و فتوشاپ هم سر در نمی‌آورد. او گفته بود: «ایرانی‌ها تصاویر هواپیماهای قدیمی را هم دستکاری کرده‌اند تا آنها را به جای جت جنگنده رادارگریز جا بزنند!»

مقامات غربی در ابتدا ایران را به فتوشاپ کردن توانایی‌های نظامی متهم می‌کردند اما حالا با گذشت سه سال از آن اظهارات، نوع اتهامات تغییر کرده است. پس از چند ماه از آغاز جنگ میان اوکراین و روسیه، اتحادیه اروپا اعلام کرده که در حال بررسی تحریم ایران به دلیل ارسال پهپاد به روسیه برای استفاده در جنگ اوکراین است. این اتحادیه ادعا می‌کند که «شواهدی» از جمع‌آوری کرده که نشان می‌دهند روسیه از پهپادهای ساخت ایران در جنگ اوکراین استفاده می‌کند. «شواهد کافی» از فروش تسلیحات ایران به روسیه، ادعایی بود که جوزپ بورل، نماینده سیاست خارجی اتحادیه اروپا هم آن را تکرار کرد.

اما فارغ از درست یا غلط بودن ادعاهای جدید، مقامات غربی باید پاسخگوی این سؤال باشند که چگونه فتوشاپ دیروز به تسلیحات امروز تبدیل شده؟! برایان هوک زمانی که توانایی موشکی ایران را فتوشاپ تلقی می‌کرد، گمان می‌کرد ایران برای ایجاد بازدارندگی نظامی، دستاوردهای دفاعی خود را بزرگنمایی می‌کند ولی این فقط اظهارات نماینده ویژه آمریکا در امور ایران نبود که توانمندی دفاعی ایران را دست‌کم می‌گرفت، بلکه شعبه‌ای از تفکر او زمانی در میان سیاستمداران کشورمان هم وجود داشت، مانند اظهارات محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه دولت سابق، ظریف آذر ۹۲ در اولین سال وزارت‌اش، در سخنرانی در دانشگاه تهران توان موشکی کشوری که خود وزارت خارجه آن را بر عهده داشت، زیر سؤال برد: «آیا فکر کردید آمریکا که می‌تواند با یک بمب تمام سیستم دفاعی ما را از کار ببرد از سیستم دفاعی ما می‌ترسد؟ آیا واقعاً به خاطر قدرت نظامی، آمریکا جلو نمی‌آید؟» اظهارات او بیشتر از آن که شبیه به سخنان وزیر امور خارجه ایران باشد، به حرف‌های وزرای خارجه کشورهای غربی شبیه بود اما اشتباه او فقط این نبود که در مقام وزیر خارجه کشورش نمی‌دانست چه موضعی را اعلام رسمی کند و چگونه پرچم‌دار منافع ملی کشورش باشد، بلکه اشتباه او بی‌اطلاعی از توانمندی‌های واقعی کشورش در حوزه دفاعی-امنیتی بود.

حرف‌های دور از واقع و واکنش‌های مختلفی را برانگیخت تا وزیر وقت را به دیدن واقعیت هدایت کنند. از نامه دسته‌جمعی نمایندگان مجلس گرفته تا اظهارات سرداران و کارشناسان نظامی.

از جمله سردار جعفری فرمانده وقت سپاه که چند روز بعد از اظهارات ظریف گفت: «به هیچ وجه این طور نیست که سیستم دفاعی ما با دو بمب از بین برود. ممکن است یک‌سری از زیرساخت‌ها از بین برود ولی توان موشکی و توانمندی‌های استراتژیک سپاه طوری است که اگر هزاران بمب بزنند

نخبگان به آن اشاره کردند: «گاهی نخبه‌ای هست، آمادگی کار هم دارد اما زمینه برایش فراهم نمی‌شود. این زمینه‌ای که عرض کردیم که بایستی به وجود بیاید، در دوران طاغوت وجود نداشت؛ اگر هم بود، خیلی جزء سیاست‌های رسمی طاغوت نبود؛ زمینه وجود نداشت. خیلی‌ها بودند دارای استعدادهای خوب، آماده تلاش هم بودند، تلاش هم می‌کردند، [اما] توی سرشان می‌زدند؛ نه فقط زمینه برایشان فراهم نمی‌شد بلکه حتی ضد کار هم برای آنها به کار می‌رفت؛ در دوره طاغوت این جور بود. به برکت انقلاب اسلامی زمینه فراهم شد.»

ارتباط میان توانمندی‌های یک نظام سیاسی و نخبگان آن یک رابطه دوسویه است. انقلاب اسلامی بسترساز رشد و فعالیت نخبگان علمی بوده و از طرفی دیگر قدرت درون‌زای خود را از آنان می‌گیرد. ترکیب و انسجام در به کارگیری نیروهای مختلف نظامی، علمی، دیپلماتی و حتی رسانه‌ای است که قدرت یک نظام سیاسی را تعیین می‌کند.

وزیر امور خارجه دولت سابق گمان می‌کرد با تکیه بر قدرت دیپلماتی بر سر میز مذاکره می‌نشیند. در حالی که پیش از رنگ و لعاب دیپلماتی، با قدرت نظامی کشورش بر سر میز مذاکره حاضر می‌شد و طرف مقابل در مذاکرات به خاطر توانمندی نظامی کشورش با او مذاکره می‌کرد، موضوعی که طرف مقابل از آن مطلع بود اما وزیر سابق بی‌خبر.

داریوش سجادی، روزنامه‌نگار سابق ایرانی و تحلیلگر مسائل سیاسی همان زمان در

شاید بتوانند از ۱۰ تا ۲۰ درصد توان موشکی سپاه بکاهند.» اما ظریف در واکنش به همه‌هایی که با آن روبه‌رو شد، از سخنرانی خود دفاع کرد و گفت: «آنچه آمریکا از آن می‌هراسد، مقاومت مردم ایران است.» اما اظهارات ظریف نشان می‌داد او نه تنها از واقعیت نظامی ایران بی‌اطلاع است بلکه نسبت و انسجام میان قدرت سیاسی و توانایی نظامی را هم به درستی برقرار نمی‌کند. او به اشتباه پایگاه مردمی جمهوری اسلامی را متفاوت از دستاوردهای نظامی کشور می‌دید چون گمان می‌کرد دستاوردهای امنیتی یک کشور بدون مشروعیت مردمی یک نظام سیاسی قابل دستیابی است. در حالی که همان پشتوانه مردمی است که به جمهوری اسلامی این امکان را می‌دهد که برای ایجاد بازدارندگی نظامی در جهان، توان دفاعی و موشکی خود را افزایش دهد و همان پایگاه مردمی، توانمندی نظامی را پایدار می‌کند چرا که درون‌زا و خودجوش است و چون تکیه‌گاه آن بر نیروهای داخلی است، امکان تداوم دارد. موضوعی که رهبر انقلاب نیز در دیدار با

واکنش به صحبت‌های ظریف درباره نسبت قدرت نظامی و قدرت دیپلماتی اظهار داشت: «دکتر ظریف در مقام یک وزیر خارجه بهتر از هر کسی باید با آموزه‌های «کلازویتس» آشنا باشند که دیپلماتی و میلیتاری مکمل یکدیگرند و اگر ایشان تاکنون توانسته‌اند در ژنو خوش بدرخشند، این درخشش قبل از مهارت‌های شخصی مدیون تدبیر و مکر و مانورهای سنجیده و مؤثر و قدرتمند نظامیان ایران [است].» دست‌کم گرفته شدن توانایی‌های امنیتی-دفاعی کشور چند ماه بعد واکنش و تذکر رهبر انقلاب را هم در پی داشت. ایشان در تیر ۹۳ گفتند: «یک وقتی یکی از مسئولان کشور درباره مسائل نظامی یک نظری داده بود که خب مطابق واقع نبود؛ بنده گفتم یک «تور نظامی» برای مسئولان کشور قرار بدهید؛ بیایند یک خرده‌ای در محیط‌های نظامی گردش کنند، حقایقی را، واقعیاتی را ببینند، معلومات‌شان نسبت به موجودی نظامی کشور بالا برود. حالا در مورد مسائل علمی هم متأسفانه گویا همین جور است؛ باید یک «تور علمی» بگذاریم برای مسئولان در بخش‌های مختلف.»

مسئولان دولت قبل برای واقعی شدن و دیدن واقعیت نیاز به تورهای علمی و نظامی داشتند. مقامات امریکایی حالا پس از چند سال انکار مانورهای نظامی با واقعیت جهان و توانمندی‌های دفاعی-امنیتی ایران بیشتر آشنا شده‌اند.

هوک چه گفته بود؟

برایان هوک، نماینده ویژه آمریکا در امور ایران، خرداد ۹۸ ادعا کرد ایران صحنه‌های پرتاب موشک خود را با فتوشاپ خلق کرده تا به این ترتیب توانایی‌های موشکی خود را به رخ بکشد! هوک در ادامه حرف‌هایش نشان داد مشاور خوبی برای کشورش، آمریکا نیست. نه تنها برآورد درستی از صنعت موشکی ایران ندارد، بلکه از حوزه گرافیک و فتوشاپ هم سر در نمی‌آورد. او گفته بود: «ایرانی‌ها تصاویر هواپیماهای قدیمی را هم دستکاری کرده‌اند تا آنها را به جای جت جنگنده رادارگریز جا بزنند!»

